

ESRS S3
DOTKNIĘTE SPOŁECZNOŚCI

Spis treści

Cel

Związek z innymi ESRS

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

- ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Strategia

- Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron
- Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne wpływy, ryzyka i szanse oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

Zarządzanie wpływami, ryzykami i szansami

- Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-1 – Polityki związane z dotkniętymi społecznościami
- Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-2 – Procesy współpracy w zakresie wpływów z dotkniętymi społecznościami
- Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-3 – Procesy naprawy skutków negatywnych wpływów i kanały zgłaszania wątpliwości przez dotknięte społeczności
- Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych wpływów na dotknięte społeczności oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnymi ryzykami i wykorzystywaniu istotnych szans związanych z tymi społecznościami oraz skuteczność tych działań

Mierniki i cele

- Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi wpływami, zwiększania pozytywnych wpływów i zarządzania istotnymi ryzykami i szansami

Dodatek A: Wymogi dotyczące stosowania

- Cel
- ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Strategia

- Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – Interesy i opinie zainteresowanych stron
- Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne wpływy, ryzyka i szanse oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

Zarządzanie wpływami, ryzykami i szansami

- Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-1 – Polityki związane z dotkniętymi społecznościami
- Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-2 – Procesy współpracy w zakresie wpływów z dotkniętymi społecznościami
- Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-3 – Procesy naprawy skutków negatywnych wpływów i kanały zgłaszania wątpliwości przez dotknięte społeczności
- Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych wpływów na dotknięte społeczności oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnymi ryzykami i wykorzystywaniu istotnych szans związanych z tymi społecznościami oraz skuteczność tych działań

Mierniki i cele

- Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi wpływami, zwiększania pozytywnych wpływów i zarządzania istotnymi ryzykami i szansami

Cel

1. Celem niniejszego standardu jest określenie wymogów dotyczących ujawniania informacji, które umożliwią **użytkownikom oświadczenia dotyczącego zrównoważonego rozwoju** zrozumienie istotnych wpływów na **dotknięte społeczności** w łańcuchu wartości związanych z własnymi operacjami i łańcuchem wartości jednostki, w tym za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także **relacji biznesowych**, oraz powiązanych istotnych ryzyk i szans, w tym:
 - a) sposobu, w jaki jednostka wpływa na społeczności w obszarach, w których wpływy są najbardziej prawdopodobne i dotkliwe, pod względem istotnych pozytywnych i negatywnych rzeczywistych lub potencjalnych wpływów;
 - b) wszelkich **działań** podjętych w celu zapobiegania rzeczywistym lub potencjalnym negatywnym wpływom lub w celu łagodzenia takich wpływów lub naprawy ich skutków oraz w celu uwzględnienia ryzyk i szans, a także wyniku tych działań;
 - c) charakteru, rodzaju i zakresu istotnych ryzyk i szans jednostki wynikających z jej wpływów i **zależności** związanych z **dotkniętymi społecznościami** oraz sposobu zarządzania nimi przez daną jednostkę; oraz
 - d) **skutków finansowych** dla jednostki w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej powodowanych przez istotne ryzyka i szanse wynikające z wpływów i zależności jednostki związanych z dotkniętymi społecznościami.
2. Aby osiągnąć cel, w przypadku niniejszego standardu wymagane jest wyjaśnienie ogólnego podejścia przyjętego przez jednostkę w celu ustalenia wszelkich istotnych faktycznych i potencjalnych wpływów na **dotknięte społeczności** oraz zarządzania tymi wpływami w odniesieniu do:
 - a) praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych społeczności (na przykład odpowiednie warunki mieszkaniowe, odpowiednia żywność, woda i warunki sanitarne, wpływy na grunty i na bezpieczeństwo);
 - b) praw obywatelskich i politycznych społeczności (na przykład wolność wypowiedzi, wolność zgromadzeń, wpływy na obrońców praw człowieka); oraz
 - c) szczególnych praw **ludów rdzennych** (na przykład wcześniejsza, dobrowolna i świadoma zgoda, samostanowienie, prawa kulturalne).
3. W niniejszym standardzie wymagane jest także wyjaśnienie, w jaki sposób takie wpływy jednostki na dotknięte społeczności, jak również **zależności** od nich mogą stworzyć istotne ryzyka lub szanse dla jednostki. Na przykład negatywne relacje z **dotkniętymi społecznościami** mogą zakłócić własną działalność jednostki lub zaszkodzić jej reputacji, natomiast konstruktywne relacje mogą przynieść korzyści biznesowe, na przykład stabilne i bezkonfliktowe operacje oraz łatwiejszą rekrutację na szczeblu lokalnym.

Związek z innymi ESRS

4. Niniejszy standard ma zastosowanie, gdy istotne wpływy lub istotne ryzyka i szanse dotyczące **dotkniętych społeczności** zostały zidentyfikowane w drodze procesu oceny **istotności** określonego w ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji*.
5. Niniejszy standard należy odczytywać w powiązaniu z ESRS 1 *Wymogi ogólne* oraz ESRS 2 i ESRS S1 *Własne zasoby pracownicze*, ESRS S2 *Osoby wykonujące pracę w łańcuchu wartości* i ESRS S4 *Konsumenci i użytkownicy końcowi*.

Wymogi dotyczące ujawniania informacji

ESRS 2 *Ogólne ujawnianie informacji*

6. Wymogi tej sekcji należy odczytywać w powiązaniu z ujawnianymi informacjami wymaganymi w ESRS 2 dotyczącym strategii (SBM). Wynikające z tego ujawnienia informacje przedstawia się wraz z ujawnieniami informacji wymaganymi w ramach ESRS 2, z wyjątkiem SBM-3 *Istotne wpływy, ryzyka i szanse oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym*, w przypadku których jednostka ma możliwość przedstawienia ujawnień informacji wraz z tematycznymi ujawnieniami informacji.

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – *Interesy i opinie zainteresowanych stron*

7. Odpowiadając na ESRS 2 SBM-2 pkt 43, jednostka ujawnia, w jaki sposób poglądy, interesy i prawa **dotkniętych społeczności**, w tym poszanowanie ich praw człowieka (oraz, w stosownych przypadkach, ich praw jako **ludów rdzennych**) wpływają na jej strategię i model biznesowy. **Dotknięte społeczności** stanowią kluczową grupę **zainteresowanych stron**, na które jednostka wywiera wpływ.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – Istotne wpływy, ryzyka i szanse oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym

8. Odpowiadając na wymogi ESRS 2 SBM-3 pkt 48, jednostka ujawnia:
- czy i w jaki sposób faktyczne i potencjalne wpływy na **dotknięte społeczności**, określone w ESRS 2 IRO-1 – Opis procesów służących do identyfikacji i oceny istotnych wpływów, ryzyk i szans: (i) wynikają ze strategii i modeli biznesowych jednostki lub są z nimi powiązane, oraz (ii) kształtują strategię i model biznesowy jednostki oraz przyczyniają się do ich dostosowywania; oraz
 - związek między istotnymi ryzykami i szansami wynikającymi z wpływów na dotknięte społeczności i **zależności** od nich a strategią i modelem biznesowym jednostki.
9. Spełniając wymogi określone w pkt 48, jednostka ujawnia, czy wszystkie **dotknięte społeczności**, na które jednostka może wywierać istotny wpływ, w tym wpływy, które są związane z operacjami własnymi i **łańcuchem wartości** jednostki, a także jej produktami lub usługami w ramach jej **relacji biznesowych**, są objęte zakresem ujawnienia określonym w ESRS 2. Ponadto jednostka przedstawia następujące informacje:
- krótki opis rodzajów społeczności podlegających istotnym wpływom w wyniku operacji własnych jednostki lub za pośrednictwem jej łańcucha wartości na wyższym i niższym szczeblu, a także określenie, czy są to:
 - społeczności, które żyją lub pracują przy **lokalizacjach** operacyjnych, fabrykach, zakładach jednostki lub innych miejscach, w których jednostka prowadzi operacje fizyczne, lub społeczności żyjące lub pracujące w bardziej odległych miejscach, na które to społeczności wpływa działalność prowadzona w tych lokalizacjach działalności jednostki (na przykład przez **zanieczyszczenie** wody w dolnym biegu rzeki);
 - społeczności funkcjonujące w łańcuchu wartości jednostki (na przykład społeczności, na które wpływają działania prowadzone w zakładach **dostawców** lub działania prowadzone przez dostawców usług logistycznych lub dystrybucyjnych);
 - społeczności funkcjonujące na jednym końcu lub na obu końcach łańcucha wartości (na przykład w miejscu wydobywania metali lub minerałów lub pozyskiwania surowców, lub społeczności skupione w pobliżu składowisk **odpadów** lub lokalizacji prowadzenia **recyklingu**);
 - społeczności **ludów rdzennych**.
 - w przypadku istotnych negatywnych wpływów: (i) czy są one powszechne lub systemowe w kontekstach, w których jednostka prowadzi operacje lub posiada źródła zaopatrzenia lub inne relacje biznesowe (na przykład zmarginalizowane grupy społeczne, które cierpią z powodu wpływów na ich zdrowie i jakość życia na obszarach o dużym stopniu uprzemysłowienia), albo (ii) czy są one związane z pojedynczymi **incydentami** wynikającymi z własnych operacji jednostki (na przykład wyciek toksycznych **odpadów** wpływający na dostęp społeczności do czystej wody pitnej) lub z określonymi relacjami biznesowymi (na przykład protest pokojowy prowadzony przez społeczności przeciwko działalności jednostki, który spotkał się z brutalną reakcją służby ochroniarzkiej jednostki). Konieczne jest tu rozważenie wpływów na dotknięte społeczności, które mogą wynikać z przejścia na bardziej ekologiczne i neutralne dla klimatu operacje. Potencjalne wpływy obejmują wpływy związane z innowacją i restrukturyzacją, zamknięciem kopalni, zwiększonym wydobyciem minerałów potrzebnych do przejścia na gospodarkę zrównoważoną i produkcją paneli fotowoltaicznych;
 - w przypadku istotnych pozytywnych wpływów – krótki opis działań, które je wywołują (na przykład budowanie zdolności w celu wsparcia zwiększenia oraz wprowadzenia nowych form lokalnych źródeł dochodów), oraz opis rodzajów społeczności, na które działalność jednostki ma lub może mieć pozytywny wpływ; jednostka może również ujawnić, czy pozytywne wpływy występują w określonych państwach lub regionach; oraz
 - opis wszelkich istotnych ryzyk i szans dotyczących jednostki wynikających z wpływów i **zależności** związanych z dotkniętymi społecznościami.
10. Opisując główne rodzaje społeczności, na które jest lub mógłby być wywierany negatywny wpływ, jednostka, w oparciu o ocenę **istotności** określoną w wymogu dotyczącym ujawniania informacji ESRS 2 IRO-1, ujawnia, czy i w jaki sposób zrozumiała, jak **dotknięte społeczności** o szczególnych cechach lub te żyjące w określonych kontekstach lub te podejmujące określone działania mogą być narażone na większe ryzyko poniesienia szkody.
11. Jednostka ujawnia, jakie dotyczące jej istotne ryzyka i szanse wynikające z wpływów i **zależności** związanych z dotkniętymi społecznościami, o ile takie ryzyka i szanse występują, odnoszą się do określonych grup tych **dotkniętych społeczności**, a nie do całych dotkniętych społeczności.

Zarządzanie wpływami, ryzykami i szansami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-1 – Polityki związane z dotkniętymi społecznościami

12. **Jednostka opisuje swoje polityki przyjęte w celu zarządzania swoimi istotnymi wpływami na dotknięte społeczności, jak również związane z nimi istotne ryzyka i szanse.**
13. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka posiada określone polityki dotyczące identyfikacji, oceny lub **naprawy skutków** istotnych wpływów wywieranych konkretnie na **dotknięte społeczności** oraz zarządzania tymi wpływami, jak również polityki dotyczące istotnych ryzyk lub szans związanych z dotkniętymi społecznościami.
14. Informacje, których ujawnienie jest wymagane na podstawie pkt 12, zawierają informacje na temat polityk jednostki mających na celu zarządzanie jej istotnymi wpływami, ryzykami i szansami związanymi z **dotkniętymi społecznościami** zgodnie z ESRS 2 MDR-P Polityki przyjęte w celu zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem. Ponadto jednostka określa, czy takie polityki obejmują określone, czy wszystkie dotknięte społeczności.
15. Jednostka ujawnia wszelkie konkretne postanowienia **polityki** na rzecz zapobiegania wpływom na **ludy rdzenne** i ograniczania tych wpływów.
16. Jednostka opisuje zobowiązania wynikające ze swojej **polityki** w zakresie praw człowieka, ⁽¹¹²⁾ które są istotne dla dotkniętych społeczności, uwzględniając procesy i mechanizmy kontroli służące nadzorowaniu przestrzegania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy lub Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych. Ujawniając informacje, jednostka koncentruje się na kwestiach, które są istotne ⁽¹¹³⁾ dla poniższych zagadnień oraz na swoim ogólnym podejściu w odniesieniu do nich:
 - a) poszanowania praw człowieka społeczności, a w szczególności **ludów rdzennych**;
 - b) współpracy z dotkniętymi społecznościami oraz
 - c) środków mających na celu zapewnienie lub umożliwienie zastosowania **środka naprawczego** w zakresie wpływów na przestrzeganie praw człowieka.
17. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób jej polityka dotycząca **dotkniętych społeczności** jest zgodna z uznanymi na szczeblu międzynarodowym normami dotyczącymi społeczności, a w szczególności **ludów rdzennych**, w tym z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka. Jednostka ujawnia również zakres, w jakim w ramach jej własnych operacji lub **łańcucha wartości** na wyższym i niższym szczeblu odnotowano przypadki nieprzestrzegania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy lub Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, które dotyczą dotkniętych społeczności, a także, w stosownych przypadkach, wskazuje charakter tych przypadków ⁽¹¹⁴⁾.

⁽¹¹²⁾ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 9 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak polityki dotyczącej poszanowania praw człowieka”).

⁽¹¹³⁾ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 11 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Brak procesów i mechanizmów kontroli służących nadzorowaniu przestrzegania zasad inicjatywy ONZ Global Compact i Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych”).

⁽¹¹⁴⁾ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 10 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Naruszenia zasad inicjatywy ONZ Global Compact i Wytycznych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) dla przedsiębiorstw międzynarodowych”); oraz administratorom wskaźników referencyjnych w celu ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, określonych za pomocą wskaźnika „Liczba składników wskaźnika referencyjnego, wskazujących na naruszenia w sferze społecznej (w wartości bezwzględnej oraz w wartości względnej, jako odsetek wszystkich składników wskaźnika referencyjnego), o których mowa w międzynarodowych traktatach i konwencjach, zasadach ONZ oraz, w stosownych przypadkach, prawie krajowym” w sekcjach 1 i 2 załącznika II.

18. **Polityka** ta może przybrać formę samodzielnej polityki dotyczącej społeczności lub zostać włączona do szerszego dokumentu, takiego jak kodeks etyki lub ogólna polityka zrównoważonego rozwoju, które jednostka ujawniła już w ramach innego ESRS. W takich przypadkach jednostka podaje dokładne odniesienie w celu zidentyfikowania aspektów polityki spełniających wymogi niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-2 – Procesy współpracy w zakresie wpływów z dotkniętymi społecznościami

19. **Jednostka ujawnia realizowane przez siebie ogólne procesy współpracy z dotkniętymi społecznościami i ich przedstawicielami w zakresie faktycznych i potencjalnych wpływów na te społeczności.**
20. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat, czy i w jaki sposób jednostka współpracuje – w ramach trwającego procesu należytej staranności – z **dotkniętymi społecznościami** i ich prawowitymi przedstawicielami lub **wiarygodnymi reprezentantami** w zakresie istotnych, rzeczywistych i potencjalnych, pozytywnych lub negatywnych wpływów, które dotyczą lub mogą dotyczyć tych społeczności, oraz tego, czy i w jaki sposób opinie tych społeczności są uwzględniane w procesach decyzyjnych jednostki.
21. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób opinie **dotkniętych społeczności** wpływają na jej decyzje lub działania mające na celu zarządzanie rzeczywistymi i potencjalnymi wpływami na te społeczności. Obejmuje to, w stosownych przypadkach, wyjaśnienie:
- a) czy dochodzi do współpracy z dotkniętymi społecznościami, lub ich **prawowitymi przedstawicielami** bezpośrednio, czy za pośrednictwem **wiarygodnych reprezentantów**, którzy mają wgląd w ich sytuację;
 - b) etapu lub etapów, na których ma miejsce współpraca, jej rodzaju i częstotliwości;
 - c) funkcji w jednostce i najwyższego stanowiska w tej jednostce, które jest zajmowane przez osobę odpowiedzialną operacyjnie za dopilnowanie, aby przedmiotowa współpraca miała miejsce, a jej wyniki wpłynęły na podejście jednostki;
 - d) w stosownych przypadkach, sposobu, w jaki jednostka ocenia skuteczność swojej współpracy z dotkniętymi społecznościami, w tym wszelkich porozumień lub wyników, które przynosi ta współpraca.
22. W stosownych przypadkach jednostka ujawnia działania, jakie podejmuje w celu poznania opinii **dotkniętych społeczności**, które mogą być szczególnie narażone na wpływy lub marginalizowane, oraz opinie konkretnych grup w obrębie dotkniętych społeczności, takich jak kobiety i dziewczęta.
23. W przypadku gdy **dotkniętymi społecznościami** są **ludzie rdzenne**, jednostka ujawnia również, w jaki sposób uwzględniła i zapewnia poszanowanie ich szczególnych praw w ramach swojego **podejścia do zaangażowania zainteresowanych stron**, w tych ich praw do **wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody** w odniesieniu do: (i) ich własności kulturowej, intelektualnej, religijnej i duchowej; (ii) działań wpływających na ich ziemię i terytorię; oraz (iii) środków legislacyjnych lub administracyjnych, które na nie wpływają. W szczególności, w przypadku współpracy z ludami rdzennymi jednostka ujawnia również, czy i w jaki sposób konsultowano się z **ludami rdzennymi** w sprawie trybu i parametrów współpracy (na przykład w zakresie opracowywania programu, charakteru i terminowości zaangażowania).
24. Jeżeli jednostka nie może ujawnić powyższych wymaganych informacji, ponieważ nie wdrożyła ogólnego procesu współpracy z dotkniętymi społecznościami, jednostka ujawnia ten fakt. Może ona ujawnić ramy czasowe, w jakich zamierza wprowadzić taki proces do swoich działań.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-3 – Procesy naprawy skutków negatywnych wpływów i kanały zgłaszania wątpliwości przez dotknięte społeczności

25. **Jednostka opisuje procesy, które wdrożyła, aby zapewnić naprawę skutków negatywnych wpływów na dotknięte społeczności, lub w celu współpracy w naprawie skutków tych negatywnych wpływów na te społeczności, z którymi jednostka jest powiązana, jak również dostępne dla tych społeczności kanały do celów zgłaszania i rozstrzygnięcia wątpliwości.**
26. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat formalnych środków, za pomocą których **dotknięte społeczności** mogą zgłaszać swoje wątpliwości i potrzeby bezpośrednio jednostce lub za pośrednictwem których jednostka wspiera dostępność takich kanałów (np. **mechanizmy rozpatrywania skarg**) w ramach swoich relacji biznesowych, sposobu prowadzenia działań następczych wobec tych społeczności w odniesieniu do poruszonych kwestii oraz skuteczności tych kanałów.

27. Jednostka podaje informacje dotyczące:
- swojego ogólnego podejścia do **środków naprawczych** i procesów ich zapewniania lub przyczyniania się do ich realizacji, w przypadku gdy jednostka stwierdzi, że wywarła istotny negatywny **wpływ** na dotknięte społeczności lub przyczyniła się do jego wywarcia, uwzględniając to, czy i w jaki sposób jednostka ocenia skuteczność zapewnionego środka naprawczego;
 - wszelkich specjalnych kanałów, które jednostka oferuje **dotkniętym społecznościom**, umożliwiających im zgłaszanie swoich wątpliwości i potrzeb bezpośrednio jednostce oraz uzyskanie ich rozstrzygnięcia lub uwzględnienia, w tym informacje na temat tego, czy kanały te zostały ustanowione przez samą jednostkę czy też powstały wskutek udziału w mechanizmach stron trzecich;
 - własnych procesów, w ramach których jednostka wspiera dostępność takich kanałów w ramach swoich relacji biznesowych; oraz
 - sposobu, w jaki jednostka śledzi i monitoruje zgłaszane i rozwiązywane problemy, oraz sposobu, w jaki zapewnia skuteczność kanałów, w tym w drodze zaangażowania **zainteresowanych stron**, które są docelowymi **użytkownikami** tych kanałów.
28. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób ocenia, czy **dotknięte społeczności** są świadome obecności tych struktur lub procesów i mają do nich zaufanie jako sposobu zgłaszania swoich wątpliwości lub potrzeb oraz ich rozstrzygania lub uwzględniania. Jednostka ujawnia ponadto, czy wdrożyła politykę ochrony osób, które z tych struktur i procesów korzystają, przed działaniami odwetowymi. Jeżeli takie informacje ujawniono zgodnie z ESRS G1-1, jednostka może odnieść się do tych informacji.
29. Jeżeli jednostka nie może ujawnić powyższych wymaganych informacji, ponieważ nie udostępniła kanału zgłaszania wątpliwości lub nie wspiera dostępności takiego kanału w ramach swoich relacji biznesowych, jednostka ujawnia ten fakt. Może ona ujawnić ramy czasowe, w których zamierza wprowadzić do swoich działań taki kanał lub procesy.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych wpływów na dotknięte społeczności oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnymi ryzykami i wykorzystywaniu istotnych szans związanych z tymi społecznościami oraz skuteczność tych działań

30. **Jednostka ujawnia sposób, w jaki podejmuje działania mające na celu uwzględnienie istotnych wpływów na dotknięte społeczności oraz zarządzanie istotnymi ryzykami i wykorzystywanie istotnych szans związanych z tymi społecznościami, oraz skuteczność tych działań.**
31. Cel niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest dwójaki. Po pierwsze, ma on umożliwić zrozumienie wszelkich **działań** i inicjatyw, za pośrednictwem których jednostka czyni starania na rzecz:
- zapobiegania istotnym negatywnym **wpływow** na dotknięte społeczności, łagodzenia ich i naprawy ich skutków; lub
 - osiągnięcia istotnych pozytywnych wpływów na dotknięte społeczności.
- Po drugie, ma on zapewnić zrozumienie sposobów, w jakie jednostka uwzględnia istotne **ryzyka** i korzysta z istotnych szans dotyczących dotkniętych społeczności.
- Jednostka przedstawia skrócony opis planów działań i zasobów dotyczących zarządzania jej istotnymi wpływami, ryzykami i szansami związanymi z dotkniętymi społecznościami zgodnie z ESRS 2 MDR-A *Działania i zasoby w odniesieniu do istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*.
32. W odniesieniu do istotnych wpływów jednostka podaje informacje dotyczące:
- podjętych, planowanych lub prowadzonych już działań mających na celu zapobieganie istotnym negatywnym wpływom na dotknięte społeczności;
 - togo, czy i w jaki sposób podjęła działania mające na celu zapewnienie lub umożliwienie zastosowania **środków naprawczych** w odniesieniu do faktycznych istotnych wpływów;
 - wszelkich dodatkowych **działań** lub inicjatyw prowadzonych przez jednostkę, których głównym celem jest zapewnienie pozytywnych wpływów na dotknięte społeczności; oraz
 - sposobu śledzenia i oceny skuteczności tych **działań** i inwestycji w zakresie osiągnięcia zamierzonych wyników w odniesieniu do dotkniętych społeczności.

33. W odniesieniu do pkt 30 jednostka podaje informacje dotyczące:
- a) procesów, za pomocą których określa, jakiego rodzaju działania są potrzebne i właściwe w odpowiedzi na konkretny, rzeczywisty lub potencjalny, negatywny wpływ na dotknięte społeczności;
 - b) swojego podejścia do podejmowania działań w związku z konkretnymi, istotnymi, negatywnymi wpływami na społeczności, w tym wszelkich działań związanych z własnymi praktykami w zakresie nabywania gruntów, projektowania i budowy, prowadzenia działalności lub jej zakończenia, oraz w zależności od tego, czy wymagane będą szerzej zakrojone działania branżowe lub współpraca z innymi właściwymi stronami oraz
 - c) sposobu, w jaki zapewnia, aby procesy mające na celu zapewnienie lub umożliwienie zastosowania **środków naprawczych** w przypadku istotnych negatywnych wpływów były dostępne i skuteczne pod względem ich wdrożenia i wyników.
34. W odniesieniu do istotnych ryzyk i szans jednostka podaje informacje dotyczące:
- a) rodzaju planowanych lub prowadzonych już działań w celu ograniczenia istotnych ryzyk dla jednostki wynikających z jej wpływów na **dotknięte społeczności** i **zależności** od nich oraz sposobu śledzenia skuteczności w praktyce; oraz
 - b) rodzaju planowanych lub prowadzonych już działań w celu wykorzystania istotnych szans jednostki w odniesieniu do dotkniętych społeczności.
35. Jednostka ujawnia, czy i w jaki sposób podejmuje działania aby jej własne praktyki, w tym, w stosownych przypadkach, praktyki związane z planowaniem przestrzennym, nabywaniem i eksploatowaniem gruntów, finansami, wydobywaniem lub wytwarzaniem surowców, wykorzystywaniem zasobów naturalnych oraz zarządzaniem wpływem na środowisko, nie powodowały, ani nie przyczyniały się do istotnych negatywnych wpływów na **dotknięte społeczności**. Może to obejmować ujawnienie podejścia stosowanego w przypadku wystąpienia napięć między zapobieganiem istotnym negatywnym wpływom lub ich łagodzeniem a innymi naciskami biznesowymi.
36. Jednostka ujawnia również, czy zgłoszono poważne kwestie i **incydenty** dotyczące praw człowieka związane z **dotkniętymi społecznościami**, a w stosownych przypadkach ujawnia te kwestie i incydenty ⁽¹¹⁵⁾.
37. Ujawniając informacje wymagane na podstawie pkt 32 lit. d), jednostka uwzględnia ESRS 2 MDR-T *Monitorowanie skuteczności polityk i działań z wykorzystaniem celów*, jeżeli ocenia skuteczność danego działania poprzez ustalenie celu.
38. Jednostka ujawnia dane dotyczące zasobów przeznaczanych na potrzeby zarządzania jej istotnymi wpływami, podając informacje umożliwiające **użytkownikom** zrozumienie sposobu zarządzania takimi istotnymi wpływami.

Mierniki i cele

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi wpływami, zwiększania pozytywnych wpływów i zarządzania istotnymi ryzykami i szansami

39. Jednostka ujawnia określone w czasie i ukierunkowane na wyniki cele dotyczące:
- a) ograniczenia negatywnych wpływów na dotknięte społeczności; lub
 - b) zwiększenia pozytywnych wpływów na dotknięte społeczności; lub
 - c) zarządzania istotnymi ryzykami i szansami w odniesieniu do dotkniętych społeczności.
40. Celem niniejszego wymogu dotyczącego ujawniania informacji jest zapewnienie wiedzy na temat zakresu, w jakim jednostka wykorzystuje określone w czasie i ukierunkowane na wyniki **cele** do stymulowania i mierzenia swoich postępów w zakresie przeciwdziałania istotnym negatywnym wpływom lub zwiększania pozytywnych wpływów na dotknięte społeczności, lub zarządzania istotnymi ryzykami i szansami w odniesieniu do tych społeczności.
41. Skrócony opis **celów** w zakresie zarządzania swoimi istotnymi wpływami, ryzykami i szansami związanymi z **dotkniętymi społecznościami** zawiera wymogi informacyjne określone w ESRS 2 MDR-T.

⁽¹¹⁵⁾ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 14 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Liczba zidentyfikowanych przypadków poważnych kwestii i incydentów dotyczących poszanowania praw człowieka”).

42. Jednostka ujawnia informacje dotyczące procesu ustalania **celów**, w tym czy i w jaki sposób jednostka współpracowała bezpośrednio z dotkniętymi społecznościami, ich prawowitymi przedstawicielami lub **wiarygodnymi reprezentantami**, którzy mają wgląd w ich sytuację w zakresie:
- a) ustalania wszelkich tego rodzaju celów;
 - b) śledzenia wyników jednostki w zakresie osiągania celów; oraz
 - c) wskazania ewentualnych wniosków lub ulepszeń wynikających z osiągniętych przez jednostkę, wyżej wskazanych wyników.
-

Dodatek A

Wymogi dotyczące stosowania

Niniejszy dodatek stanowi integralną część ESRS S3 *Dotknięte społeczności*. Dodatek ten ma na celu wspieranie stosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji określonych w tym standardzie i ma taką samą moc obowiązującą jak pozostałe części standardu.

Cel

- AR 1. Przegląd kwestii społecznych oraz kwestii dotyczących praw człowieka zawarty w pkt 2 nie ma na celu wskazania, że wszystkie te kwestie należy przedstawić w ramach każdego wymogu dotyczącego ujawniania informacji zawartego w niniejszym standardzie. Stanowi on raczej wykaz kwestii, które jednostka uwzględniła w swojej ocenie **istotności** (zob. ESRS 1 rozdział 3 *Podwójna istotność jako podstawa ujawniania informacji na temat zrównoważonego rozwoju* oraz ESRS 2 IRO-1) w odniesieniu do **dotkniętych społeczności** i – w stosownych przypadkach – zgłasza jako istotne wpływy, ryzyka i szanse w ramach niniejszego standardu.
- AR 2. Oprócz kwestii wymienionych w pkt 2 jednostka może również rozważyć ujawnianie istotnych informacji na temat innych kwestii dotyczących istotnych wpływów w krótszym okresie, na przykład na inicjatywy dotyczące wpływów na społeczności związanych z operacjami podejmowanymi przez jednostkę ze względu na ekstremalne i nagłe warunki pogodowe.

ESRS 2 Ogólne ujawnianie informacji

Strategia

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-2 – *Interesy i opinie zainteresowanych stron*

- AR 3. Wymóg dotyczący ujawniania informacji ESRS 2 SBM-2 zakłada konieczność przedstawienia przez jednostkę wyjaśnienia, czy i w jaki sposób rozważa ona rolę, jaką realizowane przez nią strategia i **model biznesowy** mogą odgrywać w tworzeniu, pogłębianiu lub łagodzeniu znaczących istotnych **wpływów** na **dotknięte społeczności**, a także czy i w jaki sposób model biznesowy i strategia dostosowane są do tego, aby zaradzić takim istotnym wpływom.
- AR 4. Chociaż **dotknięte społeczności** mogą nie angażować się w sprawy jednostki na poziomie jej strategii lub **modelu biznesowego**, ich opinie mogą wpłynąć na ocenę jednostki w zakresie jej strategii i modelu biznesowego. Jednostka może ujawniać opinie dotkniętych społeczności, i ich przedstawicieli.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji związany z ESRS 2 SBM-3 – *Istotne wpływy, ryzyka i szanse oraz ich wzajemne związki ze strategią i z modelem biznesowym*

- AR 5. **Wpływy** na **dotknięte społeczności** mogą mieć swoje źródło – na wiele różnych sposobów – w strategii lub **modelu biznesowym** jednostki. Na przykład wpływy mogą odnosić się do propozycji jednostki dotyczącej wartości (na przykład budowa lub rozpoczynanie realizacji projektów w terminach, które nie pozwalają na skonsultowanie się z grupami, na które projekty te będą miały wpływ), **łańcucha wartości** jednostki (na przykład **użytkowanie terenu** w krajach, w których własność jest często kwestionowana, ewidencje są niewiarygodne, lub w których użytkownicy gruntów, np. **ludy rdzenne**, są nieuwzględniani) lub struktury kosztów i modelu przychodów jednostki (na przykład agresywne strategie zmniejszania do minimum opodatkowania, w szczególności w odniesieniu do działalności prowadzonej w krajach rozwijających się).
- AR 6. Wpływy na **dotknięte społeczności** mające swoje źródło w strategii lub modelu biznesowym mogą również doprowadzić do powstania istotnych ryzyk dla jednostki. Na przykład, jeżeli strategia jednostki obejmuje przeniesienie się na obszary geograficzne obciążone wyższym ryzykiem w celu pozyskania określonych surowców oraz jeżeli dotknięte społeczności sprzeciwiają się obecności jednostki lub jej lokalnym praktykom, może to spowodować długie i kosztowne opóźnienia oraz wpłynąć na zdolność jednostki do uzyskania koncesji gruntowych lub pozwoleń na zagospodarowanie gruntów w przyszłości. Podobnie, jeżeli model biznesowy jednostki opiera się na intensywnym poborze wody w jej zakładach, który wpływa na dostęp dotkniętych społeczności do wody zdatnej do spożycia, ich higienę i warunki utrzymania, może to skutkować bojkotami, skargami i postępowaniami cywilnymi szkodzącymi reputacji jednostki.

- AR 7. Przykładami szczególnych cech **dotkniętych społeczności**, które jednostka może uwzględnić w odpowiedzi na pkt 10, mogą być izolacja fizyczna lub gospodarcza oraz szczególna podatność na wprowadzone choroby lub ograniczony dostęp do usług społecznych, co sprawia, że dotknięte społeczności muszą polegać na infrastrukturze stworzonej przez jednostkę. Może to wynikać z tego, że w przypadku gdy jednostka nabywa grunty uprawiane przez kobiety i płatności trafiają do mężczyzn, którzy są głowami rodziny, kobiety są w jeszcze większym stopniu pozbawiane praw obywatelskich w społeczności. Może to również wynikać z tego, że społeczność jest rdzenna i jej członkowie chcą korzystać z praw kulturowych lub gospodarczych do gruntów, które są własnością jednostki lub które są użytkowane przez jednostkę – lub przez jeden z podmiotów, z którymi jednostka ma relacje biznesowe – w sytuacji, w której państwo nie chroni praw członków tej społeczności. Ponadto jednostka uwzględnia, czy poszczególne cechy nakładają się na siebie. Przykładowo cechy, takie jak pochodzenie etniczne, status społeczno-gospodarczy, status migranta i płeć, mogą powodować nakładanie się ryzyk powodujących szkody dla określonych dotkniętych społeczności lub dla osobnych części tych społeczności, ponieważ społeczności te mają często niejednorodny charakter.
- AR 8. W odniesieniu do pkt 11 istotne ryzyka mogą również wynikać z zależności jednostki od **dotkniętych społeczności**, w którym to przypadku zdarzenia o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia, ale dużym wpływie mogą wywołać **skutki finansowe**; na przykład w przypadku, gdy klęska żywiołowa wywołuje katastrofalną w skutkach awarię przemysłową w odniesieniu do działalności jednostki, co powoduje poważne szkody dla dotkniętych społeczności.

Zarządzanie wpływami, ryzykami i szansami

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-1 – Polityki związane z dotkniętymi społecznościami

- AR 9. Opis zawiera najważniejsze informacje niezbędne do zapewnienia wiernego odzwierciedlenia polityk w odniesieniu do **dotkniętych społeczności**, w związku z czym jednostka uwzględnia ujawnienie wyjaśnień dotyczących znaczących zmian polityk przyjętych w roku sprawozdawczym (na przykład nowe lub dodatkowe podejścia do zaangażowania, należytej staranności i środków naprawczych).
- AR 10. Ujawniając zgodność swoich polityk z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka, jednostka uwzględnia fakt, że wytyczne te odnoszą się do Międzynarodowej Karty Praw Człowieka, na którą składa się Powszechna deklaracja praw człowieka oraz dwie wdrażające ją konwencje, a także Deklaracja praw ludów tubylczych ONZ, konwencja Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca ludności tubylczej i plemiennej (nr 169) oraz konwencje podstawowe leżące u jej podstaw, i może ujawniać zgodność swojej polityki z tymi instrumentami.
- AR 11. Jednostka może przedstawić przykład przekazywania informacji na temat swoich polityk osobom, grupie osób lub podmiotom, dla których są one istotne, ponieważ oczekuje się od nich wdrożenia tych polityk (na przykład **pracownicy**, wykonawcy i **dostawcy** jednostki), lub ponieważ są oni bezpośrednio zainteresowani ich wdrożeniem (na przykład własne zasoby pracownicze jednostki, inwestorzy). Jednostka może ujawniać narzędzia i kanały służące przekazywaniu informacji (na przykład ulotki, biuletyny, specjalne strony internetowe, media społecznościowe, interakcje bezpośrednie, przedstawiciele pracowników), mające na celu zapewnienie dostępności tej **polityki** oraz zrozumienia jej konsekwencji przez różne grupy odbiorców. Jednostka może również wyjaśnić, w jaki sposób identyfikuje i usuwa ewentualne bariery w upowszechnianiu, na przykład w drodze tłumaczenia na odpowiednie języki lub wykorzystania przedstawień graficznych.
- AR 12. Ujawniając poważne problemy i **incydenty** w zakresie praw człowieka dotyczące dotkniętych społeczności, jednostka uwzględnia wszystkie spory prawne związane z prawami **ludów rdzennych** do gruntów oraz z ich **wcześniej, dobrowolną i świadomą zgodą**.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-2 – Procesy współpracy w zakresie wpływów z dotkniętymi społecznościami

- AR 13. Wyjaśnienia dotyczące tego, w jaki sposób jednostka uwzględnia i zapewnia poszanowanie prawa ludów rdzennych do **wcześniej, dobrowolnej i świadomej zgody**, mogą obejmować informacje na temat procesów konsultowania się z ludami rdzennymi w celu uzyskania takiej zgody. Jednostka uwzględnia to, w jaki sposób konsultacje obejmują negocjacje w dobrej wierze z dotkniętymi **ludami rdzennymi** w celu uzyskania ich wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody, w przypadku gdy jednostka wywiera wpływ na ziemię, terytoria lub zasoby, które ludy rdzenne zwyczajowo posiadają, zajmują lub użytkują w inny sposób; przenosi ludy rdzenne z ziemi lub terytoriów, które podlegają tradycyjnej własności lub które są zwyczajowo użytkowane lub zajmowane; lub wywiera wpływ na własność kulturową, intelektualną, religijną i duchową ludów rdzennych lub z niej korzysta.

- AR 14. Opisując, z jaką funkcją lub rolą wiąże się odpowiedzialność operacyjna za taką współpracę lub pełną rozliczalność, jednostka może ujawniać, czy jest to rola lub funkcja specjalna, czy też stanowi część roli lub funkcji o szerszym zakresie, a także czy personelowi zapewniono możliwości budowania zdolności w celu podjęcia współpracy. Jeśli jednostka nie może określić takiego stanowiska lub funkcji, może o tym fakcie poinformować. Takie informacje można również ujawniać w odniesieniu do informacji ujawnionych zgodnie z ESRS 2 GOV-1 *Rola organów administrujących, zarządzających i nadzorczych*.
- AR 15. Przygotowując informacje, które mają zostać ujawnione, opisane w pkt 21 lit. b) i c), można uwzględnić następujące przykłady ilustrujące omawiane kwestie:
- a) przykłady etapów, na których nawiązuje się współpracę, obejmują: i) określenie metod łagodzenia oraz ii) ocenę skuteczności łagodzenia;
 - b) w odniesieniu do rodzaju współpracy, przykłady mogą obejmować uczestnictwo, konsultacje lub informowanie;
 - c) w odniesieniu do częstotliwości współpracy, można podać informacje na temat tego, czy współpraca jest prowadzona regularnie, w określonych momentach realizacji projektu lub procesu biznesowego; oraz
 - d) w odniesieniu do roli, z którą wiąże się odpowiedzialność operacyjna, czy jednostka wymaga określonych umiejętności od odpowiedniego personelu lub zapewnia mu możliwości **szkolenia** lub budowania zdolności w celu podjęcia współpracy. W przypadku istotnych wpływów, ryzyk i szans związanych z **ludami rdzennymi** powyższe obejmuje szkolenie z zakresu praw ludów rdzennych, w tym z zakresu wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody.
- AR 16. Aby zilustrować, w jaki sposób opinie społeczności wpłynęły na konkretne decyzje lub działania jednostki, może ona podać przykłady pochodzące z bieżącego okresu sprawozdawczego.

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-3 – Procesy naprawy skutków negatywnych wpływów i kanały zgłaszania wątpliwości przez dotknięte społeczności

- AR 17. Spełniając wymogi określone na podstawie wymogu dotyczącego ujawniania informacji ESRS S3-3, jednostka może kierować się treścią Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych, które dotyczą **działań naprawczych** i **mechanizmów rozpatrywania skarg**.
- AR 18. Kanały zgłaszania wątpliwości lub potrzeb obejmują **mechanizmy rozpatrywania skarg**, gorące linie, procedury dialogu lub inne środki, za których pomocą **dotknięte społeczności** lub ich **prawowici przedstawiciele** mogą zgłaszać wątpliwości dotyczące wpływów lub wyjaśniać potrzeby, w przypadku których chcieliby, aby jednostka się nimi zajęła. Mogą one obejmować kanały udostępnione bezpośrednio przez jednostkę oprócz wszelkich innych mechanizmów, które jednostka może wykorzystać do uzyskania wglądu w zarządzanie wpływami na społeczności, takich jak audyty zgodności. Jeżeli w celu spełnienia tego wymogu jednostka opiera się wyłącznie na informacjach dotyczących istnienia takich kanałów udostępnionych w ramach swoich **relacji biznesowych**, może o tym fakcie poinformować.
- AR 19. Aby zapewnić lepszy wgląd w informacje, o których mowa w ESRS S3-3, jednostka może wyjaśnić, czy i w jaki sposób społeczności, których ta sytuacja może dotyczyć, mają dostęp do kanałów na poziomie jednostki, która wywiera na nie wpływ, w odniesieniu do wszelkich istotnych wpływów. Ważne informacje obejmują informacje na temat tego, czy **dotknięte społeczności** mają dostęp do kanałów w języku, który rozumieją, i czy konsultowano się z nimi w kwestii projektowania tych kanałów.
- AR 20. Mechanizmy oparte na osobach trzecich mogą obejmować mechanizmy obsługiwane przez rząd, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia branżowe i w ramach innych inicjatyw opartych na współpracy. Jednostka może ujawniać, czy są one dostępne dla wszystkich **dotkniętych społeczności**, na które jednostka może wywierać potencjalnie lub faktycznie istotny wpływ, lub dla osób lub organizacji działających w ich imieniu lub mających inną możliwość pozyskania wiedzy na temat negatywnych wpływów.
- AR 21. W odniesieniu do ochrony osób, które korzystają z tych mechanizmów, przed działaniami odwetowymi jednostka może opisać, czy traktuje skargi w sposób poufny i z poszanowaniem praw do prywatności oraz praw w zakresie ochrony danych; oraz czy umożliwia korzystanie z tych mechanizmów w sposób anonimowy (na przykład w drodze reprezentacji przez stronę trzecią).
- AR 22. W odniesieniu do ujawniania informacji na temat procesów związanych z zapewnianiem **ludom rdzennym środków naprawczych** i umożliwianie im ich stosowania istotne informacje obejmują informacje na temat tego, czy i w jaki sposób jednostka uwzględniła zwyczaje, tradycje, zasady i systemy prawne tych ludów.

- AR 23. Ujawniając, czy i skąd jednostka wie, że **dotknięte społeczności** są świadome istnienia któregośkolwiek z tych kanałów i mają do nich zaufanie, jednostka może przedstawić odpowiednie i wiarygodne dane na temat skuteczności tych kanałów z perspektywy samych społeczności. Przykładami źródeł informacji są badania przeprowadzone wśród członków społeczności, którzy korzystali z takich kanałów, oraz informacje na temat poziomu ich zadowolenia z realizacji procesu i jego wyników.
- AR 24. Opisując skuteczność kanałów zgłaszania wątpliwości przez **dotknięte społeczności**, jednostka może kierować się poniżej przedstawionymi pytaniami, które opierają się na „kryteriach skuteczności pozasądowych **mechanizmów rozpatrywania skarg**” zawartych w Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w szczególności w wytycznej nr 31. Do poszczególnych kanałów lub do zbiorczego systemu kanałów można zastosować poniższe rozważania:
- czy funkcjonowanie tych kanałów jest odpowiednio umocowane poprzez zapewnienie odpowiedniej rozliczalności pod kątem ich rzetelnego działania i budowania zaufania wśród zainteresowanych stron?
 - czy zainteresowane strony wiedzą o istnieniu tych kanałów i mają do nich dostęp?
 - czy kanały te zapewniają jasne i znane procedury, wyznaczają ramy czasowe i zapewniają jasność procesów?
 - czy kanały te zapewniają odpowiedni dostęp do źródeł informacji, porad i wiedzy fachowej?
 - czy kanały te zapewniają przejrzystość dzięki dostarczaniu wystarczających informacji zarówno skarżącym, jak i, w stosownych przypadkach, na potrzeby realizacji celów interesu publicznego?
 - czy wyniki osiągnięte za pośrednictwem tych kanałów są zgodne z prawami człowieka uznawanymi na arenie międzynarodowej?
 - czy jednostka identyfikuje spostrzeżenia pochodzące z kanałów, które wspierają kształcenie ciągłe zarówno w celu usprawnienia kanałów, jak i zapobiegania przyszłym wpływom?
 - czy jednostka koncentruje się na dialogu ze skarżącymi jako środku służącym osiągnięciu uzgodnionych rozwiązań, a nie stara się jednostronnie określić wynik?

Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-4 – Podejmowanie działań dotyczących istotnych wpływów na dotknięte społeczności oraz stosowanie podejść służących zarządzaniu istotnymi ryzykami i wykorzystywaniu istotnych szans związanych z tymi społecznościami oraz skuteczność tych działań

- AR 25. Zrozumienie negatywnych wpływów i sposobu, w jaki jednostka może mieć z nimi związek za pośrednictwem swojego łańcucha wartości, jak również określenie odpowiednich reakcji i wprowadzenie ich w życie, może wymagać czasu. W związku z tym jednostka uwzględnia:
- ogólne i szczegółowe podejście do ograniczania istotnych negatywnych wpływów;
 - swoje inwestycje społeczne lub inne programy **w dziedzinie rozwoju** mające na celu przyczynienie się do osiągnięcia dodatkowych, istotnych pozytywnych wpływów;
 - postępy, jakie poczyniła w zakresie prowadzonych działań w okresie sprawozdawczym; oraz
 - swoje cele w zakresie dalszych usprawnień.
- AR 26. Odpowiednie działanie może się różnić w zależności od tego, czy jednostka powoduje powstanie istotnego wpływu lub przyczynia się do jego powstania, lub czy istotny wpływ jest bezpośrednio związany z własnymi operacjami, produktami lub usługami jednostki za pośrednictwem jej relacji biznesowych.
- AR 27. Biorąc pod uwagę fakt, że istotne negatywne wpływy na społeczności, które wystąpiły w okresie sprawozdawczym, mogły być również powiązane z podmiotami lub operacjami znajdującymi się poza bezpośrednią kontrolą jednostki, jednostka może ujawniać, czy i w jaki sposób zamierza wykorzystać swoje oddziaływanie na jej **relacje** biznesowe do celów zarządzania tymi wpływami. Może to obejmować stosowanie **oddziaływania** biznesowego (na przykład przez egzekwowanie wymogów umowy poprzez wykorzystanie relacji biznesowych lub wdrożenie zachęt), innych form oddziaływania w ramach tej relacji (takich jak zaoferowanie **szkoleń** lub budowania zdolności w zakresie praw ludów rdzennych podmiotom, z którymi jednostka utrzymuje relacje biznesowe) lub oddziaływania opartego na współpracy z odpowiednikami lub innymi podmiotami (na przykład w formie podjęcia inicjatyw ukierunkowanych na ograniczenie związków z bezpieczeństwem wpływów na społeczności lub udział w partnerstwach między przedsiębiorstwem a społecznością).

AR 28. Wpływy na społeczności mogą wynikać z kwestii środowiskowych, które jednostka ujawnia zgodnie z ESRS E1–E5. Przykłady obejmują:

- a) ESRS E1 *Zmiana klimatu*: realizacja planów **łagodzenia zmiany klimatu** może wymagać od jednostki inwestowania w projekty w dziedzinie **energii odnawialnej**, które mogą wpływać na ziemię, terytoria i **zasoby naturalne ludów rdzennych**. Jeżeli jednostka nie skonsultuje się z ludami rdzennymi, na które jednostka wywiera wpływ, może to wywrzeć negatywny wpływ na prawo tych dotkniętych społeczności do **wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody**;
- b) ESRS E2 *Zanieczyszczenie*: jednostka może wywrzeć negatywny wpływ na **dotknięte społeczności**, gdy nie chroni ich przed **zanieczyszczeniami** pochodzącymi z konkretnego zakładu produkcyjnego, które powodują u tych społeczności problemy zdrowotne;
- c) ESRS E3 *Woda i zasoby morskie*: jednostka może wywrzeć negatywny wpływ na dostęp do czystej wody pitnej społeczności, które pobierają wodę na obszarach z deficytem wody;
- d) ESRS E4 *Bioróżnorodność i ekosystemy*: jednostka może wywrzeć negatywny wpływ na źródła utrzymania lokalnych rolników przez prowadzenie działalności powodującej zanieczyszczenie **gleby**. Inne przykłady obejmują zasklepianie gleby w wyniku budowania nowej infrastruktury, która może przyczynić się do wyeliminowania gatunków roślin o krytycznym znaczeniu na przykład dla lokalnej **bioróżnorodności** lub dla filtrowania wody dla społeczności, lub wprowadzenie **gatunków inwazyjnych** (roślin lub zwierząt), które mogą oddziaływać na **ekosystemy** i powodować późniejsze szkody;
- e) ESRS E5 *Wykorzystanie zasobów oraz gospodarka o obiegu zamkniętym*: jednostka może wywrzeć negatywny wpływ na życie społeczności, wpływając na ich zdrowie przez nieprawidłowe gospodarowanie **odpadami niebezpiecznymi**.

W przypadku gdy podczas ujawniania informacji zgodnie z wymogami dotyczącymi ujawniania informacji ESRS E1–E5 uwzględniono związek między oddziaływaniem na środowisko a społecznościami lokalnymi, jednostka może się do tego odnieść i wyraźnie zidentyfikować takie ujawnione informacje.

AR 29. Jeżeli jednostka ujawnia swój udział w inicjatywie przemysłowej lub wielopodmiotowej w ramach swoich **działań** na rzecz przeciwdziałania istotnym negatywnym wpływom, może ujawniać sposób, w jaki dana inicjatywa oraz własne zaangażowanie jednostki mogą przyczynić się do przeciwdziałania danemu istotnemu wpływowi. W ramach ESRS S3-5 jednostka może ujawniać odpowiednie **cele** wyznaczone w ramach danej inicjatywy i postępy poczynione w kierunku ich osiągnięcia.

AR 30. Ujawniając, czy i w jaki sposób jednostka uwzględnia faktyczne i potencjalne wpływy na **dotknięte społeczności** w decyzjach o zakończeniu **relacji biznesowych** oraz czy i w jaki sposób zamierza przeciwdziałać wszelkim negatywnym wpływom, jakie mogą wynikać z zakończenia tych relacji, jednostka może przedstawić przykłady.

AR 31. Ujawniając, w jaki sposób jednostka monitoruje skuteczność **działań** mających na celu zarządzanie istotnymi wpływami w okresie sprawozdawczym, może ona ujawniać wszelkie wnioski wyciągnięte w poprzednim i bieżącym okresie sprawozdawczym.

AR 32. Procesy wykorzystywane do celów monitorowania skuteczności **działań** mogą obejmować wewnętrzny lub zewnętrzny audyt lub weryfikację, postępowania sądowe lub powiązane orzeczenia sądów, oceny wpływu, systemy pomiaru, informacje zwrotne od zainteresowanych stron, **mechanizmy rozpatrywania skarg**, zewnętrzne oceny wyników oraz analizę porównawczą.

AR 33. Celem sporządzania raportów na temat skuteczności jest uzyskanie wiedzy na temat powiązań między **działaniami** podejmowanymi przez jednostkę a skutecznym zarządzaniem wpływami.

AR 34. W odniesieniu do wdrożonych przez jednostkę inicjatyw lub procesów, których głównym celem jest uzyskanie pozytywnych wpływów na dotknięte społeczności, oraz w odniesieniu do postępów we wdrażaniu takich inicjatyw lub procesów, jednostka może ujawniać:

- a) informacje o tym, czy i w jaki sposób **dotknięte społeczności** i **prawowici przedstawiciele** lub ich **wiarygodni reprezentanci** odgrywają rolę w podejmowaniu decyzji dotyczących planowania i wdrażania tych inwestycji lub programów; oraz
- b) informacje o planowanych lub osiągniętych pozytywnych wynikach tych inwestycji lub programów w odniesieniu do **dotkniętych społeczności**;
- c) wyjaśnienie przybliżonego zakresu **dotkniętych społeczności** objętych opisanymi inwestycjami społecznymi lub programami **rozwaju** oraz, w stosownych przypadkach, uzasadnienie wyboru określonych społeczności do wdrożenia danej inwestycji społecznej lub programu rozwoju.

- AR 35. Jednostka może ujawniać, czy jakakolwiek inicjatywa lub jakikolwiek proces, których głównym celem jest zapewnienie pozytywnych wpływów na **dotknięte społeczności** zostały opracowane również w celu wsparcia osiągnięcia jednego lub większej liczby celów ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju (SDG). Na przykład, przez zobowiązanie do realizacji celu zrównoważonego rozwoju ONZ nr 5, jakim jest „zapewnienie równouprawnienia płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt”, jednostka może podejmować przemyślane działania w celu włączenia kobiet w proces konsultacji z dotkniętą społecznością, aby spełnić standardy skutecznego zaangażowania **zainteresowanych stron**, co może przyczynić się do wzmocnienia pozycji kobiet w samym procesie, ale potencjalnie również w ich codziennym życiu.
- AR 36. Ujawniając planowane lub osiągnięte pozytywne wyniki **działań** w odniesieniu do **dotkniętych społeczności**, należy dokonać rozróżnienia między dowodami potwierdzającymi podjęcie określonych działań (na przykład, że x kobiet należących do społeczności zostało **przeszkolonych** w zakresie kompetencji, dzięki którym mogą zostać lokalnymi **dostawcami** dla jednostki) a dowodami faktycznych wyników dla dotkniętych społeczności (na przykład, że x kobiet należących do społeczności założyło małe przedsiębiorstwa i co roku przedłuża umowy z jednostką).
- AR 37. Ujawniając, czy inicjatywy lub procesy również odgrywają rolę w ograniczaniu istotnych negatywnych wpływów, jednostka może na przykład uwzględnić programy, których celem jest poprawa lokalnej infrastruktury towarzyszącej działalności jednostki – może tu chodzić np. o drogi, dzięki którym udało się zmniejszyć liczbę poważnych wypadków drogowych z udziałem członków społeczności.
- AR 38. Ujawniając istotne ryzyka i szanse związane z wpływami jednostki na dotknięte społeczności lub **zależnościami** jednostki od tych społeczności, jednostka może uwzględnić następujące kwestie:
- ryzyka związane z wpływami jednostki na **dotknięte społeczności** mogą obejmować narażenie na utratę reputacji lub ryzyko prawne, a także ryzyka operacyjne, w przypadku gdy dotknięte społeczności protestują przeciwko przesiedleniom lub utracie dostępu do gruntów, co prowadzi do powstawania opóźnień, bojkotów lub pozwów sądowych, które wiążą się z powstawaniem kosztów;
 - ryzyka związane z zależnościami jednostki od **dotkniętych społeczności** mogą obejmować zakłócenie działalności, w przypadku gdy **ludy rdzenne** zdecydują o wycofaniu zgody na realizację projektu na ich ziemiach, zmuszając jednostkę do znaczącej modyfikacji lub zaniechania projektu;
 - szanse związane z wpływami jednostki na **dotknięte społeczności** mogą obejmować łatwiejsze finansowanie projektów i status preferowanego partnera dla społeczności, rządów i innych przedsiębiorstw; oraz
 - szanse dotyczące zależności jednostki od **dotkniętych społeczności** mogą obejmować rozwój pozytywnych relacji między przedsiębiorstwem a ludami rdzennymi, co umożliwia poszerzanie istniejących projektów przy silnym wsparciu.
- AR 39. Ujawniając informacje zawarte w AR 38, jednostka może uwzględniać wyjaśnienia dotyczące ryzyk i szans wynikających z wpływów na środowisko lub **zależności** od środowiska (więcej informacji na ten temat znajduje się w AR 28), w tym powiązanych z nimi wpływów na poszanowanie praw człowieka (lub wpływów społecznych). Przykłady obejmują ryzyka utraty reputacji wynikające z wpływu niekontrolowanych **zrzutów** zanieczyszczeń na zdrowie społeczności; lub **skutki finansowe** protestów, które mogą spowodować zakłócenie lub przerwanie działalności jednostki, a które organizowane są na przykład w reakcji na prowadzenie działalności na obszarach o ograniczonej dostępności wody, co może mieć wpływ na życie dotkniętych społeczności.
- AR 40. Ujawniając, czy **zależności** mogą przekształcić się w ryzyka, jednostka uwzględni zmiany zewnętrzne.
- AR 41. Ujawniając polityki, działania oraz zasoby i **cele** związane z zarządzaniem istotnymi ryzykami i szansami, w przypadkach, w których ryzyka i szanse wynikają z istotnych wpływów, jednostka może odnieść swoje informacje ujawniane na temat polityk, działań oraz zasobów i celów do tych wpływów.
- AR 42. Jednostka uwzględnia, czy i w jaki sposób jej procesy zarządzania istotnymi ryzykami dotyczącym **dotkniętych społeczności** są zintegrowane ze stosowanymi już przez nią procesami zarządzania ryzykiem.
- AR 43. Ujawniając zasoby przeznaczone na zarządzanie istotnymi wpływami, jednostka może ujawnić, które funkcje wewnętrzne są związane z zarządzaniem wpływami i jakiego rodzaju działania podejmują one w celu ograniczenia negatywnych wpływów i zwiększenia pozytywnych wpływów.

Mierniki i cele**Wymóg dotyczący ujawniania informacji S3-5 – Cele dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi wpływami, zwiększania pozytywnych wpływów i zarządzania istotnymi ryzykami i szansami**

AR 44. Ujawniając informacje na temat **celów** zgodnie z pkt 39, jednostka może ujawniać:

- a) wyniki – określone w możliwie konkretny sposób – jakie planuje osiągnąć w życiu dotkniętych społeczności;
- b) stabilność tych **celów** pod kątem definicji i metod, tak aby umożliwić ich porównywalność w dłuższej perspektywie czasowej;
- c) normy lub zobowiązania, na których opierają się cele (na przykład kodeksy postępowania, strategie dotyczące źródeł zaopatrzenia, globalne ramy lub kodeksy branżowe).

AR 45. **Cele** związane z istotnymi **ryzykami** i **szansami** mogą być takie same jak cele związane z istotnymi wpływami lub różne od nich. Na przykład cel polegający na pełnym przywróceniu źródeł utrzymania **dotkniętych społeczności** po przesiedleniu może zarówno ograniczać wpływy na te społeczności, jak i zmniejszać powiązane ryzyka takie jak związane z organizowaniem przez nie protestów.

AR 46. Jednostka może również dokonać rozróżnienia między **celami** krótko-, średnio- i długoterminowymi, które dotyczą tego samego zobowiązania **w zakresie polityki**. Na przykład głównym celem jednostki może być zatrudnienie członków społeczności w lokalnej **kopalni**, przy celu długoterminowym, by do 2025 r. 100 % załogi stanowili pracownicy lokalni, oraz celu krótkoterminowym polegającym na zwiększaniu liczby zatrudnionych **pracowników** lokalnych o x procent co roku do 2025 r.

AR 47. W przypadku modyfikacji lub zastąpienia celu w okresie sprawozdawczym jednostka może wyjaśnić zmianę przez powiązanie jej ze znaczącymi zmianami w modelu biznesowym lub z szerzej zakrojonymi zmianami przyjętej normy lub przepisu, z których dany cel się wywodzi, aby przedstawić informacje kontekstowe, zgodnie z ESRS 2 BP-2 *Ujawnianie informacji w odniesieniu do szczególnych okoliczności*.